ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4221 14/26 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1900 ՈՒՐԲԱԹ 25 ՐԱՄԱԶԱՆ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4221

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
du alDJirectionournal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոքրայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի :
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն :

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ
ԳՐԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ Գրական Շաբաթաթերթի Գ. Թիւը կը հրատարակուի վաղը առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

«Ապրիմ-Մեռնիմ». Գ. ԶՕՀՐԱՊ.—«Մասիսի հարցումները. Մեր գրողներուն. ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Անհետացող դէմքեր. Երեմիա արքեպիսկոպոս. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ.— Բանաստեղծութիւններ. Անխոհեմ հարցումներ՝ արձագանգին. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Գ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ. Նոր սէր. ԱՐՏԱՇԷՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ. — Սըր Էնտրիւ Քառնէկի. Քսանուն միլիոն անգլ. ոսկիի տէր Սկովտացիի մը կեանքը (The Review of Reviews Հանդէսէն քաղուած). — Գաւառական գրականութեան արդի վիճակը ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ.— Գիտական աշխարհէն. Մոմիաները. ՏՈՒԹ. Ն. ՄԱՍԻՍ.— «Մասիսի Ցուցատետրը. Տ. Ա.

ՄԱՍԻՍի վաղուան Թիւը կը պարունակէ Սըր Էնտրիւ Քարնէկիի պատկերը, առանձին յօդուածով մը որուն մէջ յոյժ շահեկան մանրամասնութիւններով կը պատմուի թէ ինչպէ՛ս հարստացած է այդ աղքատ զաւակը որ հիմայ շուարած կը մնայ թէ ի՛նչ ընէ իր միլիոնները։ Անգլիական լրագրութեան մէջ օրուան մարդն է այս միլիառատէրը և օրուան խնդիր՝ իր պարագան։ ՄԱՍԻՍի Գ. Թիւը կը պարունակէ երկրորդ պատկեր մըն ալ, Նեղոսի ափերը։

* * *

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Խմբագրութեան հասցէն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 13։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎԻ ՃԱՌԸ

Անցած շաբաթ օր, Ռայխսթակի մէջ Պ. ֆոն Պիւլովի խօսած ճառը՝ որուն գլխաւոր մասերը տուինք արդէն մեր երէկուան քաղաքականներու բաժնին մէջ, պարզեց գերման կառավարութեան տեսութիւնները պատերազմի ատեն չէզոք նաւերու գրաւման և պատերազմիկներուն տեսակէտով «արգիլեալ» նկատուած ապրանքներու մասին։ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին ճառը կարեւոր է ուրեմն ո՛չ միայն Անգլիոյ և Գերմանիոյ յարաբերութեանց տեսակէտով, — տեսակէտ մը որ ամէնէն աւելի գրաւած է ընթերցողներու ստուար մասին ուշադրութիւնը, — այլ եւ միջազգային իրաւունքի սկզբունքներուն տեսակէտով, որ ո՛չ նուազ կարեւոր տեսակէտ մըն է քաղաքական աշխարհին համար։

Այս վերջին տեսակէտով, Պ. ֆոն Պիւլով ցաւով հաստատեց թէ պատերազմի ատեն չէզոքներու ծովային իրաւունքներուն և անհատական սեփականութեանց վերաբերող խնդիրները դեռ վերջնական կերպով ճշդուած չեն միջազգային բանակցութեանց մէջ։

Յետոյ պարզեց վեց կէտերու մէջ՝ զորս մի առ մի բացատրեցինք երէկ, այս մասին գերման կառավարութեան ընդունած սկզբունքները։ Այդ առթիւ մասնաւորապէս ծանրացաւ պատերազմի «արգիլեալ» նիւթերու խնդրին վրայ, և ըսաւ թէ ըստ իրեն՝ զէնքերն ու ռազմամթերքներն են որ պէտք է նկատուին իբր «արգիլեալ». այս կարգէն պէտք է նկատուին նաեւ այն մարդիկը՝ որոնցմէ կը կասկածուի թէ թշնամի բանակին միանալու կ'երթան։ Սակայն, նախարարը ընդունեցաւ թէ այս խնդիրը վէճի նիւթ է միջազգային տեսակէտով և թէ կան ուրիշ նիւթեր ալ որ այս կարգէն դասուած են զանազան պետութեանց կողմէ։

Յայտնի է թէ Անգլիացիք սնունդի վերաբերեալ նիւթերն ալ կը նկատեն իբր «արգիլեալ», պարագայ մը որ օր մը իրենց կրնայ շատ սուղի նստիլ, երբ ուրիշ տէրութիւններու հետ պատերազմի բռնուած ըլլայ, որովհետեւ Անգլիա պէտք եղածին չափ ցորեն չարտադրեր իր բնակիչները սնուցանելու համար։

Ամէն պարագայի մէջ Անգլիա վերջին անգամ գրաւուած երեք գերման շոգենաւերու մասին իր ընդունած միջազգային օրէնքի սկզբունքներուն վրայ խստապահանջ չեղաւ։ «Հէրձօգ» և «Ժէնէրալ» նաւերը անմիջական կերպով ազատ ձգուեցան, իսկ «Պունտէզրաթ» քանի մը օր ետքը։ Այս մասին մեծ դեր ունեցաւ աներկբայ գերման հանրային կարծիքին յուզեալ վիճակը և գերման կառավարութեան ազդու բողոքը, ինչ որ ցոյց կու տայ թէ Անգլիա գիտէ տեղի տալ։ Գերման թերթերը գրեցին իսկ թէ Անգլիա որոշած է բոլոր առեւտրական նաւերը՝ որոնք Հարաւային Ափրիկէ ապրանք կը փոխադրեն՝ գրաւել, ցոյց տալու համար որ ինքն յաղթուած է հողի վրայ, մինչ տէր կը մնայ ծովուն։ Բայց Անգլիա զգաց շուտով թէ հարկ է աւելի հաշտարար դիրք մը բռնել և «Թայմզ» անցած շաբթու իսկ իր հրատարակած մէկ խմբագրականին մէջ կ'ընդունէր թէ գերման նաւերու գրաւումը օրինաւորութեան սահմանին մէջ տեղի ունեցած չէր։

Ահաւասիկ այն զոհացումները զորս Գերմանիա կրցաւ ձեռք բերել Անգլիայէն և զորս Պ. ֆոն Պիւլով իր ճառին մէջ ծանոյց. «Պունտէզրաթ» շոգենաւը ազատ թողուեցաւ. Անգլիա ստանձնեց վնասի հատուցում ընել անոր տէրերուն. խոստացաւ Գերմանիոյ անգլիական ծովային հրամանատարներուն հարկ եղած հրահանգները տալ, որպէս զի այսուհետեւ գերման նաւեր անօգուտ տեղը չնեղուին։

Պ. ֆոն Պիւլով իր ճառին մէջ մինչեւ իսկ յայտարարեց թէ Անգլիա «ցաւ յայտնած է» եղած ապօրէն գրաւմանց համար, — յայտարարութիւն մը որ ամենամեծ գոհացումով լսուեր է Գերմանիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Այս կերպով Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը ճշմարիտ յաջողութիւն մը ձեռք բերած եղաւ, հակառակ սա պարագային թէ Գերմանիա երկրորդական տէրութիւն մըն է ծովային տեսակէտով և թէ իր բանակը՝ հողի վրայ շա՛տ հզօր, ծովու վրայ չի կրնար մեծ աղէտ մը ըլլալ Անգլիոյ։

ՀԻՆ ՕՐԵՐ ԵՒ ԱՅԴ ՕՐԵՐՈՒՆ ՄԱՐԴԸ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐՈՅԵՆՑ

ՊՐՈՒՍԱՅԻ

Ինչպէս յայտնի է, ծանօթ գրագէտ ու բանասէր Յ. Գ. Մրմրեան պատրաստած էր Նշանաւոր Տէրոյենց պատուելիին վրայ կենսագրական ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը՝ որ Իզմիրեանց մրցանակին արժանացաւ։ Այդ կարեւոր ուսումնասիրութիւնը զոր Մրմրեան նորագոյն հետազօտութիւններով ա՛լ աւելի ճոխացուցած է, դժբաղդաբար մինչեւ այսօր անտիպ կը մնայ. հրատարակութեան տրուած են միայն նախաբանը (զոր անցեալներս արտատպեցինք կիսամսեայ Մասիս հանդէսէն), ինչպէս նաեւ վերջաբանը՝ զոր Հանդէս Ամսօրեայի վերջին թիւին մէջ կը գտնենք և զոր կ'արտատպենք ի ստորեւ.

* * *

«Ո՛չ ոք՝ գէթ իր ապրած դարուն մէջ՝ ապրած է իրեն չափ վանականի կեանքով վանքէն դուրս և թերեւս, բարեկ՛, վանքին մէջ ալ. ո՛չ ոք՝ նման պարագաներով՝ իրեն չափ ուսումնասիրած է իր պաշտած կրօնքն և իր մայր լեզուն։

«Ամիրաներուն մէջէն թէպէտեւ անպակաս եղած են այդ արիութիւնը պատսպարողներ, սակայն ինք ալ՝ ուրիշ պատուելիներու պէս՝ չէ՛ ունեցած այդ թեւարկութեանց մէջ մեղկանալու անուութիւնը.— Թրքահայերուն մէջ միանգամ լուծուած քրիստոնէական հուրին գիտուն պահպանութեան անքուն սպասաւորած է։ Անգլիացի կենսագիր մը ըսած է. «Երկինք ամէն ուրեք կը ձգէ իր անշուշտ ճառագայթները վառելու այդ վեստեան հուրը, բայց զայն գիտակցաբար պահպանելու համար ալ՝ պէտք է քահանայութիւն մը»։ Այդ քահանայութիւնը, չըլլալով ինք քահանայ, կատարած է Տէրոյենց գեր քան զքահանայ։

«Ոչ ոք կ'ուրանայ զայս։

«Թողլով իր գրագիտական ու փիլիսոփայական տաղանդները՝ փնտռեցէ՛ք ապա միա՛յն այս հանգամանքն իր եւ արդեան ժամանակի իմաստասէր մարդոց վրայ՝ որ գիտեն քանի մը լեզու և ունին հանգոյն հմտութիւն, ունին գրիչ շարժուն իրենց ձեռքն և բա՛ն կենդանի իրենց բերանը, ու եթէ չգտնէք դժբախտութեամբ՝ վճռեցէ՛ք դուք ալ յիշատակսէր քանի մը անձնաւորութեանց հետ, որ մեծարանքով թելադրեցին մեզի ինչ ինչ տեղեկութիւններ իր ներքինին վրայ՝ թէ Տէրոյենցի բուն մեծութիւնը քրիստոնէասիրութեան տեսականէն հետեւած գործնականութեան մէջ էր. եւ, եթէ ոչ միւս նախամասնութիւններովը՝ գէթ իր այս երկու մասերովն, ինք էր արդարեւ Այր մեծ։ Ասոնցմով կը քաւուի՛ն ալ իր վրայ յիրաւի կամ յանիրաւի զրուցուած մարդկային թերութիւնները։ «Զի բարեպաշտութիւն ամենա՛յն ինչ է մարդոյ» (Պօսիէ, Դամբանական իշխանին Քօնտէի)։ Մենք ալ՝ եթէ այս մացառուտ վաստակին մէջ ունեցանք մեր թերութիւնները, իրեն համար մեր պաշտումը թերեւս քաւէ՛ անոնք, վասն զի չէ՛ թէ ոմանք համարին այդ պաշտումն ալ կուրութիւն կամ մեր այդ թերութեանց վրայ միւս այլ թերութիւն։

«Գրեցինք ինչ որ կրեցինք»։

(Հանդէս Ամս.) Յ. Գ. ՄՐՄՐԵԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԱՆՐԱԼՈՒՐԵՐ

(ՔԱՂՈՒԱԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԷՆ)

Այնպէս կը կարծուի ընդհանրապէս թէ օրաթերթերը կ'ուրախանան երբ պատերազմ կը հրատարակուի, և իրենց էջերը կը լեցուին ճակատամարտներու լուրերով ու սպաննուածներու և վիրաւորուածներու ցանկերով։ Ներկայ պատերազմին առթիւ ալ, մասնաւորաբար Լոնտոնի գլխաւոր օրաթերթերուն համար նոյնպէս խորհիլ կը փորձուի մարդ. լսեցէք սակայն թէ Լոնտոնի է՛ն կարեւոր օրաթերթերէն մէկուն խմբագիրը ի՛նչ կ'ըսէ այդ մասին.

Խմբագրատան մէջ գտնուող է՛ն յետին ծառայէն սկսելով մինչեւ թերթին «տէր-տնօրէն»ը դժգոհ են իրերու այդ վիճակէն։ Օրաթերթին հետ կապ ունեցող ամէն մարդ տարապայման նեղութեան կ'ենթարկուի պատերազմին առթիւ։ Եւ ամէնէն շատ տուժողը է թերթին տէրը, որ օրը օրին թարմ հեռագիր հրատարակելու համար, կամայ ակամայ մտած է ահագին ծախքերու ներքեւ։

Եթէ, կ'ըսէ գործին մէջէն եղող այդ խմբագիրը, տեւական պատերազմի պէս բան մը գոյութիւն ունենայ՝ գրեթէ բոլոր Լոնտոնի լրագիրները կը սնանկանան. կամ, շատ շատ, միայն մէկ երկուքը կըրնան դիմանալ երեւան եկած այն բազմազան բացառիկ ծախքերուն։

Պատերազմի առթիւ, տարակոյս չի կայ թէ նորանոր և թարմ հեռագիրներ հրատարակող թերթերու շրջաբերութիւնը կ'աւելնայ։ Բայց ատկէ առաջ եկած շահը բան մը չէ բաղդատմամբ պատճառուած ծախքին, որուն համոզուելու համար բաւական է յիշել թէ լոնտոնեան ո և է լրագիր 700էն 1000 անգլ. ոսկիէն պակաս ծախք չըներ, լոկ պատերազմական թարմ լուրեր ստանալու համար։ Եւ հազար ոսկին կը նշանակէ քառորդ միլիոն բէննի։ Այդ օրաթերթերուն իւրաքանչիւր թիւին գինն է մէկ բէննի կամ քսան փարա. ուստի այդ բացառիկ ծախքը կարենալ գոցելու համար, պատերազմի առթիւ թերթը ունենալու է քառորդ միլիոնի յաւելուածական սպառում, ինչ որ հարկաւ հաւանականութենէն շատ հեռու է։

Ասոր վրայ կրնայինք աւելցնել Թուղթի և այլ և այլ պաշտօնեաներու ծախքը. բայց ներկայացուած հաշիւը ինքնին համոզիչ է թէ օրաթերթերու տէրերը, գէթ իրենց հաշուին համար, կ'աղօթեն որ ժամ առաջ դադրի պատերազմը, եթէ հարկաւ մէկ կողմէն ալ կուսակցական պայքար մը մղել չէ միտքերնին։

Իրողութիւնը այս ըլլալով հանդերձ ամէն օրաթերթ ստիպուած է մրցիլ միւսներուն հետ՝ որպէս զի կարենայ ուղղակի պատերազմի դաշտէն ստանալ հեռագիրներ «իրեն յատուկ թղթակցէն»։

Սպանօ-ամերիկեան պատերազմին, Լոնտոնի բոլոր օրաթերթերն ալ վրայ տուին նիւթապէս, և ոմանք խիստ ծանր վնասներով ողջունեցին պատերազմին փակումը։ Նոյնպէս ալ Նիւ Եորքի թերթերը, որոնցմէ ոմանք տարեկան 125,000 անգլ. ոսկիի համեմատութեամբ գումարներ կորսնցուցին, և խաղաղութեան օր առաջ կնքուիլը հազիւ ազատեց զիրենք չարաչար վճացումէ։

Հարաւային Ափրիկէէ Լոնտոն քաշուած հեռագիրները խիստ սուղի կը նստին իրենց թերթերուն։ Լոնտոնի առաւօտեան քսան փարանոց թերթ մը (քանզի միայն Թայմզը 60 փարա է) Էլանտսլակթէ ճակատամարտին վրայ հեռագիր մը կը հրատարակէր, և ան ալ ո՛չ այնքան երկար, որ օրաթերթին նստաւ 325 անգլ. ոսկիի։ Թրանսվալէ Լոնտոն ղրկուելիք հեռագրին ամէն մէկ բառին համար վճարելու են 27 դահեկան։

Ուրիշ թերթի մը պատերազմական թղթակիցն ալ իր թերթին մեծ բեռ ըլլալ չուզելով, իրարու ետեւէ կը քաշէ համառօտ հեռագիրներ, որոնց ամէն մէկը 20էն 30 ոսկիի կը նստի թերթին. բայց ղրկուած բոլոր հեռագիրները անպէտ թուղթերու մէջ կը նետուին, որովհետեւ նոյն լուրերը աւելի ընդարձակ ձեւերու տակ հրատարակուած էին ուրիշ թերթերու մէջ։

Ասչափը լոկ դրամական կորուստին վրայօք. աւելցուցէք միայն խմբագիրներուն մտքի յոգնութիւնը, պատերազմական թղթակիցներուն վճարուելիք գումարը և ուրիշ հազար ու մէկ ծախքերու մանրամասնութիւնները, այն ատեն պիտի համոզուիք թէ պատերազմը կարծուածին չափ շահաբեր բան մը չէ օրաթերթերուն համար, որոնք կ'ուզեն օրը օրին կռիւի դաշտէն ուղղակի ստացուած լուրեր հաղորդել իրենց ընթերցողներուն։

ԳԻՒՂԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԼԱՒ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ընդհանրապէս գաւառացիներուն, մանաւանդ շինականներուն, համար ամէնէն ուրախառիթ եղանակը ձմեռն է։ Զանոնք չեն հետաքրքրեր ո՛չ գարնան բանաստեղծական հրապոյրները, ո՛չ ամրան տօթագին օրերուն մէջ քաղաքացիներու ունեցած ժամանցի միջոցները ու պաղուկ ըմպելիքները, և ոչ ալ աշնան մահամերձ նուագը։ Անոնք, գարունը, մինչ քաղաքացին՝ նորածագ արեւին կենսատու ճառագայթներուն տակ կը ճեմէ փափուկ մարգագետնին վրայ՝ ամէն ժամանակ ինքզինքը բնութեան սիրահար մը կեղծելով՝ ինք առջեւը ձգած իր միակ հարստութիւնը եղող եզները՝ իր սիրելի արտը կը հերկէ. ամառը, մինչ քաղաքացին օդաւէտ տեղեր կ'ելլէ նոյն ատեն իրեն համար տանջանք եղող օդին ջերմութենէն պրծելու, ինք՝ կը զբաղի իր պարտէզին պտուղներովը՝ զորս ծախելու համար ինչե՛ր կը քաշէ. աշնան, մինչ քաղաքացին ամառուան հանգիստէն կազդուրուած նոր թափով մը գործի կը ըսկսի, ինք՝ բնութեան վերջին պարգեւներն ալ ժողվելով, փառք կու տայ Աստուծոյ և կը պատրաստուի իր արդար վաստակը վայելելու. ու վերջապէս մինչ քաղաքացին իր ամէնէն տենդոտ օրերուն մէջ է ձմեռը, ինք՝ բնութեան քունին հետ, կը հանգչի բոլոր տաղտկալի աշխատութիւններէն։

Բարեբաղդաբար այս դադարի օրերուն մէջ է որ կը հանդիպին Նոր Տարին, Ս. Ծնունդը, Բարեկենդանը և ուրիշ տօներ, ամէնքն ալ ուրախութեան ատեններ։ Հարսանիքն ալ, նշանտուքն ալ խնջոյքն ալ ձմեռը կ'ըլլան։ Գաւառացիին ուրախութիւնը կատարեալ կ'ըլլայ մանաւանդ այն ատեն՝ երբ Մարզուանցիներուն պէս գինիի բոլուկը, տան մէկ անկիւնը կամ մառանին մէջ, կանգնեցուցած ըլլայ։ Ալ տխրելու պատճառ մը չունի. գինին կը խմէ՝ քէյֆը կը նայի։ Սակայն շատ անգամ իրենց այդ զուարճութիւն կարծածը չարիքներու պատճառ կրնայ ըլլալ։ Որովհետեւ միշտ գինիին հետ է գործերնին և գինովին համար աշխարհը հարթ կ'երեւայ. աջը ձախը չի նայիր՝ առանց վերջը խորհելու։ Ի հարկէ գինին խմելը մեղք չունի. բայց իր չափաւորութեան մէջ, թէեւ մեր մէջ ունակութիւն եղած է կարծես չափաւորութենէ հեռանալը։ Ուստի իւրաքանչիւր տեղի հոգեւոր իշխանութեան և քարոզիչներու պարտքն է ժողովուրդը այս կարգի մոլութիւններէ ետ կեցնել, խրատելով և ի հարկին պէտք եղած խստութիւնը ի գործ դնելով։

* * *

Ահա այս կարգի օրինակելի կարգադրութիւն մը ըրաւ տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդը և զոր ի պաշտօնէ վաւերացուց Վանքեան վարդապետ։ Առաջին անգամը չէ որ այս կարգադրութիւնները կ'ըլլան. ասկէ գրեթէ տարի մը առաջ, դարձեալ տեսայ եկեղեցւոյ դուռը կախուած կարգ մը կանոններ՝ որոնց մտիկ ընո՞ղը ով էր. իսկ այս անգամ յուսալի է թէ ատոնք անգործադրելի չեն մնար. որովհետեւ ամէն տեղ ալ գործը մեծատուններէն կ'աւրուի, և Արիստակէս Վ. այս առթիւ խօսքը մասնաւորապէս հարուստներուն ուղղելով՝ զանոնք պատասխանատու ըրաւ։ Աղքատ դասակարգը, ինքնին բնականաբար շատ գոհ մնաց այս կարգադրութիւններէն, և չի կարծուիր թէ հարուստներն ալ իրենց օգուտը չմտածելով ականջ չկախեն և խաթիր ալթի ընեն նորընտիր տեղապահին խօսքերը։ Շահեկանութենէ զուրկ չեմ համարիր զանոնք դնել հոս։

1.—Մինչեւ հիմա եկեղեցւոյ մէջ զանձանակ պտտցնելու սովորութիւնը կար, շատ մը տեղերու պէս։ Յետ այսու, բաց ի պատարագիչ քահանային և ժամկոչին թասախէն՝ ուրիշ զանձանակ չպիտի երեւնայ եկեղեցւոյ մէջ. այլ դուրսը պիտի դրուին։ (Կարելի չէ՞ր արդեօք, որ այդ երկուքն ալ վերցնելու միջոցը խորհէին)։

2.—Մաղագործներուն մէջ ընդհանրացած վատ սովորութիւն մը բացարձակապէս արգիլուեցաւ։ Ամէն ամուսնացողներ 10, 20 (կամ աւելի) ոսկի կու տան պաշլըգ անունով։ Յաճախ անասուն ծախելու պէս սակարկութիւն կ'ընեն եղեր երկու կողմէն։

3.—Հարսանեաց առթիւ ցուցամոլութեամբ եղած խնջոյքները խստիւ արգիլուած են. այլ՝ կարելի եղածին չափ պարզ կերպով հարսանիք ընելու ստիպուած պիտի ըլլայ ժողովուրդը, առանց առատ գինւոյ և առանց անպատշաճ սովորութիւններու։

4.—Թաղին տուներուն մէջտեղ, բնակիչներուն քթին տակ, եկեղեցւոյ բակին մէջ մեռեալ թաղելը, եթէ ոչ անկարելի, գոնէ անմատչելի վիճակի մը մէջ դրինք. այնպէս որ այն ամէն մարդ՝ որ կ'ուզէ իր ննջեցեալը թաղել հոն՝ պարտի վճարել 3 օսմ. ոսկի. նոյնպէս և 3 օսմ. ոսկի՝ շիրիմ կանգնել ուզողներուն համար։ Ասով հետզհետէ առաջքը պիտի առնուի այս առողջութեան վնասակար սովորութեան. (Մարզուանցիները կանոնաւոր գերեզմանոցի մը պէտք ունին. գէթ եղածին պատ մը քաշելու հաճէին...)։

5.—Ծնունդի, Բարեկենդանի, Զատիկի և ուրիշ տօներու մէկզմէկու տուները երթալով արբենալ ու այլեւայլ գեղխութեանց մէջ գտնուիլ արգիլուեցաւ։

6.—Ժողովուրդը պէտք է առ եկեղեցին ունեցած պարտքը ճանչնայ և յօժարութեամբ վճարէ զայն՝ և ոչ թէ շնորհ մը նկատելով ի փառս մարդկան տայ։ Եկեղեցիին իրաւունքը ու ժողովուրդին պարտքն է ատիկա։

7.—Նկատելով որ դպրոցէն, նոր պահանջներու համաձայն, արդիւնք բերելու համար պիտանին բարձրացնելու է, որոշեցին որ ժողովուրդը անտրտունջ վճարէ իրմէն ուզուածը։ (Անշուշտ կարողութեան համեմատ պահանջուելու պայմանաւ...)։

Հիմակ ասոնց իւրաքանչիւրին վրայ առանձին առանձին խորհրդածութիւն ընելով անոնց օգտակարութիւնը պարզելու միջոցնիս չի ներեր. միայն սա՛ ըսեմ որ, եթէ ժողովուրդը սիրով գործադրէ այս կանոնները, այն ատեն ոմանք, և թերեւս շատեր, իրաւունք չպիտի ունենան բաղդէն գանգատելու։

Մարզուան Գ. ՕԶԱՆԵԱՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏՈՎ

Վերջերս Արեւելքի մէջ ուշի ուշով կարդացի մաթեմաթիքական ուսումնասիրութիւն մը կեանքի ապահովագրութեան վրայ։

Կեանքի Ապահովագրութիւնը, երբոր նկատի առնենք իր բազմազան եղանակները, բացարձակապէս բախտորոշ պայմանագրութիւն մը չէ։ Ըստ ինքեան, այդ գործողութեան նպատակն է խնայողական շահագործում մը, կամ վնասի մը հատուցումը, և կամ երկուքը մէկանց. զոր օրինակ, պայմանագրութիւն մը որուն համաձայն ապահովագրողը կը ստանձնէ ապահովագրեալին վճարել գումար մը ի դէպ մահու՝ որոշեալ ժամանակի մը մէջ. և կամ ի դէպ կենաց՝ որոշեալ ժամանակէ մը վերջ։ Այս օրինակ գործողութիւն մը գէթ ապահովագրեալին համար զուտ բախտորոշ հանգամանք մը չունի, քանի որ վտանգէ (risque) զերծ է։

Կեանքի ապահովագրութիւն մը որ կը կայանայ որոշեալ օր մը, երբ ողջ է, ապահովագրեալին գումար մը վճարելուն մէջ, արդարեւ թէ՛ իսկական նշանակութենէն շեղած և թէ գործնականապէս աննպաստ պայմանագրութիւն մըն է, երբ նկատի առնենք որ ապահովագրեալը կրնայ իր պզտիկ խնայողութիւնները աւելի մեծ տոկոսներով շահագործել։ Բայց սա ալ կայ որ այդ շահագործութիւնը վրիպելու ձախորդ հաւանականութենէն ազատ չէ, մինչ որ այդ պզտիկ խնայողութիւններն ալ առանց կապակցութեան, առանց պայմանագրութեան մը, յաճախ արդարեւ և անկանոն կ'ըլլան, և ծախսուելու վտանգին ենթարկուած են։

Շատեր կեանքի ապահովագրութիւն մը կնքել ուզած ժամանակնին, ճահաղիօրէն կը քննեն խնդիրը փոխանակ, իր ռամիկ բառով, խնայողօրէն տեսնելու։

Եթէ այդքան շահաբեր գործ մը ըլլար կեանքի ապահովագրութիւնը, ինչպէս որ առաջին անգամ լսողները կը կարծեն, դրամատէրները իրենց դրամագլուխները ամբողջովին պիտի յատկացընէին անշուշտ ապահովագրական պայմանագրութեանց, քանի որ ապահովագրողը կը խոստանայ ինքնիրեն շահագործել անոր վճարքները և որոշեալ ատեն մը դրամագլուխ մը յանձնել՝ որ աւելի մեծ ըլլայ քան վճարքներուն համագումարը։

Իրականութիւնը սա է որ կեանքի ապահովագրութիւն մը մանաւանդ վնասի մը հատուցումն է՝ ի դէպ մահու, ինչպէս հրդեհի և ծովային ապահովագրութիւնները։

Բայց կեանքի ապահովագրութեանց մէջ, մաթեմաթիքական հաշիւներով՝ որոնք մահու սթաթիսթիքներու և տոկոսաբերութեան սկզբունքներուն վրայ հիմնուած հաւանականութիւններ են՝ ապահովագրեալին հանգամանքներուն համեմատութեամբ, մահու վտանգին կանխատեսութեան չափէն և ապահովագինին (բոյմ) քանակին վրայ խնայողական շահագործութիւն մըն ալ կը կատարուի։

Ապահովագրեալի մը առաջարկած եղանակները միշտ հաւասարակշիռ հաւանականութիւն մը ունին իրեն համար, որ կը փոխուի ապահովագրողին դրութեան համեմատ։

Արդէն այդ եղանակները գծուած են, ինչպէս ըսինք, վտանգին հաւանականութեան և ապահովագինին քանակին վրայ։ Բայց ապահովագրողը որ կը յանձնէ (Emettre) իր բազմազան պայմանարութիւնները, կը վերապահէ նաեւ այս կամ այն եղանակ պայմանագրութիւն մը այս կամ այն ինչին հետ չկնքելու իրաւունքը, մղուելով միշտ մաթեմաթիքական ենթադրութիւններէ։

Երբ խորհինք թէ ապահովագրեալը իր ամբողջ կամ մասնակի դրամագլուխը չի յատկացներ կեանքի ապահովագրութեան մը, այլ ատոր հասոյթներուն անկարեւոր մէկ մասը, երբ մտքերնուս առջեւ բերենք մահու անխուսափելի վտանգը, և մանաւանդ երբ նիւթական ձախորդ կացութեան մը մէջ տեղի կ'ունենայ այդ մահը ու հետեւաբար ընտանիքի պետին կորուստը կրկնապէս անդարմանելի կը դառնայ, երբ խորհինք թէ հարստութեան բաժանումն ալ հարստանալու ազդու միջոցներէն մէկն է, և թէ ձախողուածքներու հոսանքին դէմ դնելու նպատակաւ պահեստի հեռատեսուած դրամագլուխ մը կազմելու համար դրամագլուխին հասոյթներուն մէկ կոտորակը խնայել անհրաժեշտ է գործի և խելքի տէր մարդուն համար, այն ատեն շատ դիւրաւ պիտի ընդունինք որ կեանքի ապահովագրութիւնը լաւագոյն միջոցն է, երբ մանաւանդ յաջողինք կընքել այնպիսի պայմանագրութիւն մը որ ոչ միայն մեր ընտանիքին ապագան անգամ մը եւս ապահովենք ի դէպ մահու անվիճելի (incontestable) դրամագլուխ մը կտակելով, այլ և որոշեալ ատեն մը, երբ ողջ ենք ու գուցէ նիւթական անձկութեան մէջ, ստանանք դրամագլուխ մը որ ըլլայ մեր վճարքներուն տոկոսաւոր գլխաւորումը (capitilisation)։

Գ.

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼՍԷԼԻ ԵՒ ԼՈՐՏ ԼԱՆՍՏԱՈՒՆ

Լոնտոնէն կը գրեն Մաթէնի.

«Մանչեսթր Կարտիենի մէկ յօդուածը, ինչպէս յայտնի է, յուզիչ կերպով երկարօրէն պարզած էր Անգլիոյ պատերազմական նախարար Լորտ Լանստաունի և բրիտանական բանակին ընդհանուր հրամանատար Լորտ Ուոլզլի միջեւ եղած անհամաձայնութիւնը։ Երկու օր անձամբ քննութիւն կատարեցի որուն արդիւնքը մեծ մասամբ կը հաստատէ նոյն լրագրին հրատարակութիւնը. Նաեւ նոր և չահեկան մանրամասնութիւններ կ'աւելցնեմ։ Երկու Լորտերուն միջեւ եղած անհամաձայնութիւնը այնչափ բուռն հանգամանք մը առեր է որ անցեալ ամսուն Լորտ Ուոլզլի երկու անգամ իր հրաժարականը յանձներ է պատերազմական նախարարութեան։ Լորտ Ուոլզլի իր անդառնալի նկատած հրաժարականը ետ առեր է միայն միջամտութեանը և թախանձանքին վրայ Լորտ Սոլզպէրիի որ յուզիչ շեշտերով կոչում ըրեր է անոր հայրենասիրութեանը։ Անհամաձայնութեան պաշտօնական պատճառները հետեւեալներն են.—Լորտ Ուոլզլի քանի մը անգամ կարեւոր հրամանատարութիւններու կոչեր է այն տեսակ զօրավարներ որոնք Լորտ Լանստաունի հաճելի չէին և որոնք, արդարեւ, այնչափ յաջողութիւն չունեցան պատերազմի դաշտին վրայ։ Միւս կողմէ պատերազմական նախարարը բնաւ մտիկ չէ ըրեր Լորտ Ուոլզլիի կարծիքը՝ ռազմական երեզէններու և զինուորական առաքումներու մասին։ Արդարեւ դէպքեր հաստատեցին սպարապետին խոհական կարծիքները։ Ուրիշ պատճառներ կան, սակայն, երկու Լորտերուն անհամաձայնութեանը. աւելի հին, աւելի պարզ պատճառներ։ Ամէն ատեն տեսակ մը թաքուն հակառակութիւն տիրած է սպարապետին և նախարարին միջեւ։ Ատիկա հին կռիւ մըն է՝ զինուորականին ու ոչ-զինուորականին միջեւ։

«Իբր թէ անհամար նախապաշարում չէր արդէն զանոնք իրարմէ չէին զատեր, Լոնտոնի մէջ իրարմէ անջատ բնակեցնել տուին. իւրաքանչիւրին առանձին վարչութիւն մը և ապարանքի մը մէջ տիրապետել տալով։ Ատոր աղետալի վախճանը աս եղաւ որ այդ երկու ապարանքները քիչ ատենէն թշնամի բերդերու վերածուեցան և երկու վարչութիւնները՝ հակառակորդ բանակներ։ Լորտ Ուոլզլի, իր քարտուղարութեան հետ, կը բնակի Հուիթհոլի մէջ և Լորտ Լանստաուն՝ իր պաշտօնատարներով՝ Բէլ Մէլի մէջ։ Երբ ո և է անհատ Լորտ Ուոլզլիի խնդրագիր մատուցանելու համար պատերազմական պաշտօնարանին ներկայանայ, կրնայ վստահ ըլլալ որ իր խնդրագիրը զամբիւղին մէջ պիտի ձգուի։ Եթէ Լորտ Լանստաունը տեսնել ուզող այցելու մը սպարապետին պաշտօնարանը երթայ, այն տեսակ ընդունելութիւն մը կը գտնէ որ ուրիշ անգամ այդ տեսակ սխալ մը գործել բնաւ չի փափաքիր։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէնի օրով հաղորդակցութիւն մը հաստատուած էր այդ երկու պաշտօնարաններուն միջեւ և ընդհանրապէս Սըր Հէնրի կը խոնարհէր Լորտ Ուոլզլիի առջեւ. բայց Լորտ Լանստաունի դիկտատորական ընթացքը այդ հաղորդակցութիւնը վերցուց։ Լուծումը մօտ է սակայն։ Ասոնցմէ ո՞րը անձնատուր պիտի ըլլայ. կարելի չէ ըսել։ Անգլիոյ մէջ հիմնական և բացարձակ է այն սկզբունքը որով զինուորականը պէտք է հպատակի ոչ-զինուորականին։ Ատիկա երկրին աւանդական քաղաքականութեան առանցքն է և մինչեւ մէկ աստիճան խարսխած է ազգային հոգիին մէջ։ Ուրեմն պէտք չէ զարմանալ երբ երկու Լորտերուն վէճին արձագանգները հնչեն Ուեսթմինսթրի կամարներուն տակ. Նաեւ այն վէճին զոր Խորհրդարանը և անոր ետին երկիրը կրնայ տալ։ Կարելի է որ Լորտ Ուոլզլի իրաւունք ունի, բայց հաւանական է նաեւ որ Լորտ Լանստաուն անիրաւ չըլլայ։»

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՄԸ Ի ՆՊԱՍՏ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ

Անգլիոյ մէջ կայ փոքրամասնութիւն մը որ արդարասիրութեան տեսակէտով հակառակ է Թրանսվալի պատերազմին շարունակուելուն։ Խորհրդարանին պահպանողական անդամ Պ. Լէոնարտ Քորթնիի նախագահութեամբ կազմուած հաշտութեան յանձնաժողովը սա շրջաբերականը հրատարակեց, ծանուցանելով որ կ'աշխատի հաշտութեան միջոց մը գտնելու համար։

«Ժամանակէ մը ի վեր գիտենք թէ մեզի առիթը ներկայացաւ հաշտարար կարգադրութիւն մը ընել օգոստոս 22ին Թրանսվալի կառավարութեան կողմէ մեզ ղրկուած հեռագրին ատեն, և թէ Անգլիոյ կառավարութեան պատասխանը— թէեւ Պ. Քէմպէր այնպէս չէր հասկցած— Պօէրներու առաջարկութեանց տասնին ինը կ'ընդունէր։ Նաեւ իմացանք վերջերս թէ բրիտանական կառավարութիւնը կը ճանչնար որ Թրանսվալի սպառազինութիւնները Ճէյմսընի արշաւանքին հետեւանքն էին այնպէս որ Մեծն Բրիտանիա բնաւ իրաւունք չունէր անոնց դէմ բողոքելու։ Իրաւ է որ հոլանտական դաշնադրութիւն կոչուածը իրականութեան նշոյլը անգամ չէ ունեցած և թէ պատերազմը երկու կողմին համար ալ թիւրիմացութեան մը արդիւնք է։ Քանի որ այս իրողութիւնները այսօր իբր ստոյգ ճանչցուած են, կը մտածենք թէ յիմար և գարշելի բան մը պիտի ըլլայ պատերազմը շարունակել երկրակալութեան նպատակով։»

Այս շրջաբերականը, որ նախագահին ու փոխ-նախագահին ստորագրութիւնները կը կրէ, բազմաթիւ անձերու հաւանութեանը արժանացած է։

ԳԵՐՄԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Քէօլնիշէ Ցայթունկ, որ երբեք չէ ծածկած իր անգլիատեաց զգացումները, չատ լաւատես չէ երբ կը խօսի Սըր Ռըտվէրս Պուլըրի կատարած փորձերուն վրայ Թուկէլայի վերին մասին մէջ։

«Սըր Ռըտվէրս Պուլըր, կ'ըսէ գերման թերթը, քանի մը օր սպասել պարտաւորուեցաւ, Բօթկիթէըս-Տրիֆթի մէջ ինքզինքը վտանգի ենթարկելէ առաջ, վասն զի այդ տեղը Թուկէլայի ծանծաղուտներուն ամէնէն վտանգաւորն է։ Ուրեմն Պօէրները ժամանակ ունէին ինքզինքնին պաշտպանելու համար Սըր Ռըտվէրսի յառաջացումին դէմ։ Նաեւ կը սպասուէր որ մեծ ուշադրութեամբ հետեւէին անգլիացի զօրավարին շարժումներուն և ճիշտ տեղեկութիւններ առնէին անոնց վրայ։ Տակաւին կարելի չէ ըսել թէ դէպքերը ինչ ընթացք պիտի առնեն. Ընդհանուր կերպով այնպէս կ'երեւայ թէ Անգլիացիները, զինուորական կացութեան այսօրուան լուրերուն վրայ, պէտք չէ ինքզինքնին ազատուած կարծեն մէկ քանի օր առաջուան իրենց մտահոգութիւններէն։ Դիտելի պարագայ մը կայ թէ անգլիացի զինուորները առաջին անգամ ըլլալով կը հեռանան իրենց պարենաւորման սովորական գիծէն՝ այսինքն երկաթուղիներէն։ Թէեւ Սըր Ռըտվէրս Պուլըր իրեն հետ 270 սայլ պաշար տարած և Ֆրէրէն մինչեւ արեւմուտք երկաթուղիի գիծ մը շինած է պարենաւորումը ապահովելու համար, սակայն այդ փորձին յաջողութիւնը առաջուընէ ապահովուած չէ։»

ՄԱՈՒԶԷՐԵԱՆ ՓԱՄՓՈՒՇՏՆԵՐ

Նաթալի անգլիական բանակին զինուորական վիրաբոյժներէն Սըր Ո. Քորմաք նամակ մը հրատարակած է բժշկական շաբաթաթերթի մը մէջ, մաուզէրեան հրացանի փամփուշտներուն արդիւնքին վրայ։ Վիրաբոյժը զարմանք կը յայտնէ թէ Շասբօ հրացաններու փամփուշտներէն քիչ մը փոքր փամփուշտներ, այդչափ նուազ վտանգաւոր վէրքեր առաջ կը բերեն։ Վիրաբոյժը այդ վէրքերը ասեղի հարուածներու նմանեցնելով կ'ըսէ թէ չատ վիրաւորներ պատերազմի դաշտը դարձած և նորէն վիրաւորուելով վերադարձած են։ Վիրաբոյժը իբր օրինակ մէջ կը բերէ զինուոր մը որ Էլանտսլակթէի ճակատամարտին մէջ երկու սրունգներէն վիրաւորուեր և առանց արեան կորսնցնելու 700 մէթր տեղ գացեր է, իր ընկերներուն հետ յարձակման մասնակցելով։ Ուրիշ զինուոր մը կուրծքէն զարնուելով թոքը ծակեր է. միայն վէրքին բերանը ցաւ կը պատճառէր և վիրաւորը հանդարտիկ կը ծխէր։

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎԻ ՃԱՌԸ

Թայմզ սապէս կ'ամփոփէ այն նշանաւոր յօդուածը զոր չաբաթ օրը հրատարակած է Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին ճառին առթիւ.

«Կառավարութիւնը կրնայ վստահ ըլլալ թէ Անգլիա որ ուրիշ ազգերէ աւելի չահ ունի ազատ և խաղաղ վաճառականութիւնը պաշտպանելու գործին մէջ, բնաւ պիտի չընդդիմանայ որ ատոր վերաբերեալ բոլոր խնդիրները ազատական ոգիով մը քննուին։ Անգլիա նաեւ պիտի խոստովանի իր անիրաւութիւնը եթէ իր իրաւասութենէն դուրս ելած ըլլայ։ Միայն թէ որպէս զի ծովային միջազգային իրաւունքը կարգադրելու մասին ֆոն Պիւլով կոմսին առաջարկած բանակցութիւնները յաջողին, կը յուսանք թէ Գերմանիա պիտի յիշէ իր արտաքին գործոց նախարարին յայտնած վարդապետութիւնը թէ լաւ և բարեկամական յարաբերութիւններ այն ատեն կարելի են եթէ փոխադարձ իրաւունքները յարգուելու վրայ հիմնուած ըլլան։»

Բէլ Մէլ Կազէթ մեղադրելով անգլիական այն լրագիրները որոնք քննադատեցին ֆոն Պիւլով կոմսին ճառը, գիտել կու տայ թէ պէտք է հաշուի առնել Գերմանիոյ հանրային կարծիքը։ Բէլ Մէլ Կազէթ կը յարէ որ դէպքերը եթէ փոխուած ըլլային, և եթէ գերման մարտանաւեր գրաւած ըլլային անգլիական թղթատար չոգենաւեր, այդ պարագան միեւնոյն գրգռութիւնը առաջ պիտի բերէր Անգլիոյ մէջ։

—Գերմանիոյ գլխաւոր թերթերը չատ նպաստաւոր կերպով կը խօսին ֆոն Պիւլով կոմսին ճառին վրայ և միաձայնութեամբ կը գովեն Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին այն հաստատամտութիւնը, անկեղծութիւնը և քաղաքական ճարտարամտութիւնը որով արտայայտած է իր ճառը Խորհրդարանին մէջ։ Ճերմանիա գերման-կաթոլիկներու թերթը ի միջի այլոց կ'ըսէ.— «Ֆոն Պիւլով կոմսին հաստատամիտ, գործնական և հանդարտիկ խօսքերը կատարելապէս հասած են հարցանդման նպատակին և ապահովցուցած այն կատարեալ յաջողութիւնը որուն կ'ակնկալուէր։»

—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան լրագիրը՝ Ֆրեմտէնպլաթ ալ սապէս կը խօսի Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարին ճառին վրայ.

«Այն փութկոտութիւնը որով Սոլզպէրիի Նախարարութիւնը պատասխանեց գերմանական բողոքներուն, ուղղամտութեան և խոհականութեան ապացոյց մըն է, վասն զի Անգլիոյ կառավարութիւնը կը պատասխանէ միջազգային արդարութեան պահանջումներուն և կը փարատէ գերման ժողովուրդին սնուցած այն կասկածները թէ Անգլիա յարգանքի մասին կը թերանայ Գերմանիոյ հանդէպ։ Այդ իրողութեան և ֆոն Պիւլով կոմսին յայտարարութեանը վրայ է որ գերման կառավարութիւնը հետամուտ կ'ըլլայ բարեկամական յարաբերութիւններ տածել Անգլիոյ հետ, ինչ որ հաւասարութեան սկզբունքով միայն կարելի կ'ըլլայ։»

—Ռուսիոյ գլխաւոր լրագիրներն ալ կը խօսին ֆոն Պիւլով կոմսին ճառին վրայ։ Նովոյէ Վրեմիա կ'ըսէ որ ֆոն Պիւլով չատ ճարտարութեամբ ցոյց տուած է թէ գերման կառավարութիւնը իրաւունք ունի Անգլիոյ դիտողութիւններ ընել՝ գերման չոգենաւերու գրաւման խնդրին համար։ Նաեւ ջատագոված է կարգադրել ծովային միջազգային իրաւունքներուն խնդիրը։ Ռոսիա կը կարծէ թէ ամբողջ Եւրոպա պիտի ուրախանայ միջադէպը այդ կերպով կարգադրուելուն համար, և կը յարէ.—«Գերման դիւանագիտութիւնը այս պարագային մէջ մեծ ճարտարութիւն ցոյց տուաւ։ Եթէ Եւրոպայի մնացեալ մասին բոլոր դիւանագէտներուն համար նոյնը ըսել կարելի ըլլար, չատ բաներ իրենց երեւոյթը պիտի փոխէին։»

ԼԷՏԻՍՄԻԹ

Լէտիսմիթէն Սթիրմէնի բանակետղը ղրկուած նշանացի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրները միշտ գործունէութիւն ցոյց կու տան Լէտիսմիթի չուրջը։ Նոր թնդանօթներ զետեղեր են որոնք 20 հարիւրորդամէթր ռումբեր կ'արձակեն։ Պօէրները քանի մը օրէ ի վեր աւելի սաստկութեամբ կը ռմբակոծեն քաղաքը, բայց ռմբակոծութիւնը մնասակար հետեւանք մը չունենար. մինչեւ հիմա երեք հոգի վիրաւորուած են։ Անգլիոյ զինուորներուն մեծ ուրախութիւն կը պատճառէ Սըր Ռըտվէրս Պուլըրի յաջող յառաջխաղացութիւնը։ Անոր հրազէններուն պայթումը որոշակի կը լսուի։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բէշթէր Լոյտի թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցեր է Վիէննայի մէջ բարձր պաշտօն մը վարող դիւանագէտի մը հետ։ Այն հարցման թէ հարաւային Ափրիկէի պարտութեանց հետեւանքով Անգլիոյ զինուորական ազդեցութեան նուազումը կըրնա՞յ մխասել Եւրոպայի կացութեան, ըսեր է.—«Եւրոպայի մէջ խառնաշփոթութեան մը վտանգէն պիտի ազատինք երկու պատճառներով. առաջին խաղաղութեան համար Ջարին տածած սէրը որ ամէն տարակոյսէ վեր է. երկրորդ, Բարիզի ցուցահանդէսը։ Ռուսիա կրնայ քիչ մը հոգ պատճառել Անգլիոյ՝ Աֆղանիստանի սահմանագլուխին վրայ. անշուշտ պիտի ջանայ առիթէն օգտուիլ Չինու, Պարսկաստանի մէջ և այլն, բաւական է որ առանց պատերազմի ըլլայ։ Ատկէ զատ, թէեւ տարբեր երեւոյթներ կան, սակայն Ֆրանսա տակաւին ջերմապէս փափաքող է ուրիշ մենամարտ մը ունենալու Գերմանիոյ հետ։ Պէրլինի մէջ լաւ գիտեն այդ պարագան և այդ է որ կը սահմանէ Վիլհէլմ Կայսեր և իր խորհրդականներուն քաղաքականութիւնը։ Պէրլինի մէջ գիտեն նաեւ թէ Ֆրանսա ու Ռուսիա ամէնէն աւելի պիտի օգտուին Անգլիոյ նըւաստացումէն, սակայն գերման կառավարութիւնը աւելի խոհեմ ու չափաւոր ըլլալով Գերմանիոյ հանրային կարծիքէն որ բռնկոտ չէ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Իտալիոյ կառավարութիւններուն հետ համաձայնութեամբ, իր քաղաքականութիւնը կը հիմնէ սա սկզբունքին վրայ թէ Անգլիոյ ազդեցութիւնը եթէ մխասուի, կրնայ ըլլալ որ անոր հետեւանքը ըլլայ Եւրոպայի խաղաղութեան վտանգուիլը։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 24 յունուար. — Սըր Ռըտվէրս Պուլըր յունուար 23 թուականով կը հեռագրէ Սփիրմէնի բանակետղէն.— Ուօրըն զօրավարը տակաւին կը պահէ այն դիրքը զոր յունուար 21ին գրաւեց Պօէրներուն դիրքէն 1400 եարտա հեռուն, Սփիոն Քոփի արեւմտեան կողմը։ Այս վերջին դիրքին վրայ յարձակիլը չատ դժուար է։ Հիմակ երկու կողմէն թնդանօթաձգութիւն կը կատարուի։ Անգլիական զինուորները այս գիշեր պիտի փորձեն յարձակիլ Սփիոն Քոփի վրայ որ Պօէրներու դիրքին կը տիրէ։

—Պօէրներու բանակետղէն յունուար 21 թուական հեռագիր մը մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ՝ Ուօրըն զօրավարին զինուորներուն հետ կատարուած առաջին ճակատամարտին վրայ։ Անգլիացիները փորձեր են յառաջանալ իրենց թնդանօթներուն պաշտպանութեամբ, որոնք բուռն կրակ մը տեղացուցեր են Պօէրներուն վրայ։ Ճակատամարտը տեւեր է մինչեւ գիշեր, Անգլիացիները մեծ կորուստներ տալէ վերջը ետ քաշուեր են։

Լօրէնցօ-Մարքէզ. — Փրէթորիայէն առնուած հեռագիրներ մանրամասնութիւններ կու տան Օլիվիէրս Հէքի մօտ կատարուած ճակատամարտին վրայ։ Անգլիացիները բազմաթիւ մեռեալներ ունեցեր են։ Պօէրներէն մէկ հոգի մեռեր է ու երկու հոգի վիրաւորուեր են։ Անգլիոյ բանակետղին մէջ չփոթութիւն կը տիրէ եղեր։

Մօտէր Ռիվըր. — Քիմպըրլէն նշանացի հեռագրի միջոցաւ առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Պօէրները նոյն օրը վերսկսեր են սաստիկ ռմբակոծել Քիմպըրլին։

—Անգլիացիները, երկուշաբթի իրիկուն, բուռն թնդանօթաձգութեան մը պաշտպանութեամբ, հետազօտութիւն մը կատարեցին դէպ ի Մակէրսֆոնթայն։ Պօէրները չատ լաւ պատասխաներ են. բաւական բազմաթիւ են և զօրաւոր դիրք մը կը գրաւեն։ Թնդանօթաձգութիւնը մինչեւ գիշեր շարունակելով առտուն վերսկսեր է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Հռոմէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ իբր արդիւնք 1891 էն ի վեր կատարուած բանակցութեանց, Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Վիսքոնթի Վէնոսթա մարքիզը և Հռոմի ֆրանսական դեսպան Պ. Քամիլ Պառէր նոյն օրը ստորագրեր են իտալական ու ֆրանսական գաղթավայրերու սահմանները ճշդող որոշմնագիրը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ նոր դահլիճը հրատարակեց իր ծրագիրը՝ Վինըր Ապէնտբոսթ պաշտօնաթերթին միջոցաւ։ Դահլիճին քաղաքական ամէնէն կարեւոր գործը պիտի ըլլայ վերջ տալ ազգայնութեանց պայքարին, և կամ առնուազն մեղմացընել։ Դահլիճին տնտեսագիտական պաշտօնը պիտի ըլլայ երկրին բոլոր ուժերը համախմբել, բարգաւաճում յառաջ բերելու համար։ Գալով այն միջոցներուն որոնք պիտի գործածուին այդ նպատակին հասնելու համար, կառավարութիւնը կը կարծէ թէ ամէնէն աղէկ պիտի ըլլայ խնդրի առարկայ եղած խնդիրները վիճաբանութեան ենթարկել նախ կուսակցութիւններուն միջեւ և յետոյ Խորհրդարանին մէջ։ Այդ առթիւ նախարարապետ Պ. ֆոն Քէրպէր պաշտօնապէս պիտի հրաւիրէ Գերմաններն ու Չեխերը պատուիրակներ կարգել որոնք յետոյ Վիէննայի մէջ պիտի գումարուին յուն. 29 էն փետր. 5, խորհրդակցելու համար լեզուներուն օրէնքին վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Գերմանիոյ խորհրդարանին յուն. 20ի նիստին մէջ երբ ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կը կատարուէր, Հէրպէրթ ֆոն Պիզմարք իշխանը սապէս խօսեցաւ ֆոն Պիւլովի յայտարարութեանց առթիւ.

«Կառավարութեան կողմէ երէկ եղած յայտարարութիւնները գոհացուցիչ էին։ Այսչափ ծանր ու դժուար կացութեան մը հանդէպ, աւելին կարելի չէր պահանջել։ Հան ու Լիպէրման երեսփոխաններն ալ աւելի բանաւոր ընթացքի մը հետեւած պիտի ըլլային, ատկէ աւելին չպահանջելով։ Ֆոն Պիւլով կոմսը արդէն անգամ մըն ալ ըսաւ թէ մեր արտաքին յարաբերութիւնները հիմնուած են Եռեակ Զինակցութեան և Ռուսիոյ հետ լաւ յարաբերութիւններ ունենալուն վրայ։ Կարելի չէր քաղաքական ծրագիր մը ատկէ աւելի լաւ կերպով պարզել։ Ֆոն Պիւլով կոմսը աւելի բացորոշ կերպով խօսած էր ըսելով որ մտադիր է հետեւիլ Պիզմարք իշխանին գծած ճամբուն, որուն հետքերը թէեւ քիչ մը աւրուած են սակայն բոլորովին կորսուած չեն։ Կ'ուզենք մաղթել որ մեր առջեւ ելլելիք ամէն դժուարութիւններ հալթէին։ Կ'ուզեմ խնդրել մըն ալ ներկայացնել ֆոն Պիւլով կոմսին, իմ պատկառելի պետիս, որ հաճի յայտարարել թէ իր ամբողջ քաղաքականութեանը մէջ հաստատապէս որոշած է այն բեղուն և վաղեմի ճամբան զոր Պիզմարք իշխանը գծած է։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Պէրլինէն կը գրեն թէ Գերմանիոյ Նաւատորմի նոր ծրագրին վիճաբանութիւնը երկուշաբթի պիտի սկսի։ Կը կարծուի թէ ծրագիրը պիտի քուէարկուի։ Այսօր հաղորդուած մանրամասնութիւններու նայելով նոր ծրագրին տրամադրած ծախքերը սապէս պիտի գոցուին. — Ա. 769 միլիոն մարքի փոխառութիւնով մը։ Բ. տարեկան 11 միլիոն մարք ծախքի յաւելումով մը որ սովորական հասոյթներով պիտի գոցուի։ Բացարձակապէս կը յայտարարուի թէ նոր տուրքեր պիտի չդըրուին։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Ամերիկեան ընդհանուր հրամանատար Օթիս զօրավարը կը հեռագրէ յունուար 17 թուականով թէ ծուղակի մէջ ինկեր են ուտելիք կրող տասը ձիեր որոնք Լակունա գաւառին մէջ Սան-Թոմասէն Սան-Բապլօ կ'երթային։ Ասոնց կը հետեւէին նաեւ յիսուն զինուոր որոնցմէ երկուքը սպաննուեր- հինգը վիրաւորուեր և ինը անհետացեր են։ Պաշարներն ալ բնիկներուն ձեռքը ինկեր են։

—Ամերիկեան զինուորներ, Պաթանկասի մէջ, յաղթեր են Փիլիպպեանց բնիկներուն, որոնցմէ ութ հոգի սպաննըւեր, 17ը գերի ինկեր և 25ն ալ թեթեւապէս վիրաւորուեր են։

ԻՏԱԼԻՈՅ Նախաձեռնութեամբ, տէրութեանց միջեւ կարծիքի փոխանակութիւն մը կատարուեր է առողջապահական միջազգային համաժողով մը գումարելու հնարաւորութեան վրայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց Աթէնքի Ֆրանսական վարժարանին մէջ մասնաւոր բաժանում հաստատել օտարականներու համար։

—Արտաքին գործոց նախարարութեան հիւպատոսական ճիւղին պետ կարգուեցաւ Պ. Մէլէթոբուլոս, փոխանակ Պ. Տիբոսի, որ նորէն Եանինայի հիւպատոս կարգուեցաւ։

—Աթէնքի Հեռաձայնութիւններու Ընկերութիւնը, Պելոպոնէսի երկաթուղիներուն Ընկերութեան հետ միաբանութեամբ Հելլէն կառավարութեան առաջարկութիւններ ըրաւ Պիրէոս-Լարիսայի երկաթուղիին շինութեանը համար։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին անդամ անուանուեցաւ նոյն Խորհուրդին վերաքննիչ ատեանին անդամ Պէշրի պէյ, որուն յաջորդեց վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազ Ֆուատ պէյ. ասոր յաջորդեց նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ Հաճի Ազիզ Մահմուտ պէյ։ Պետական Խորհուրդին նախնական դատարանին անդամ անուանուեցաւ նոյն դատարանին օգնական անդամ Իսքէնտէր էֆ.։ Պետական Խորհուրդին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնական Իսմաիլ Ֆաիք պէյ։

—Իլըյի առաջին աստիճան տրուեցաւ կայս. պալատան թարգմաններէն Ապտուլլահ Սաապ էֆ.ի։ Իլըյի երկրորդ աստիճան՝ Տիմէթոքայի գայմագամ Ահմէտ Շաքիր պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Ջօրլուի գայմագամ Մէհմէտ Շաքիր էֆ.ի։

—Այտընի կուսակալութեան Նորակազմ Գարասըրուն գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Միլլիէ վարժարանին նախկին չրջանաւարտ Միւնիր պէյ որ իբր միւտիր կը պաշտօնավարէ նոյն տեղը։ Սըլվազի Թէնոս գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Նիքսարի գայմագամ Օսման պէյ։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Նապլուսի Նագիպ Իսլէքրաֆի գայմագամ Սէյիտ Մէհմէտ Րիֆաթ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ բժշկական վարժարանին մանկաբարձութեան ուսուցիչի օգնական դեր-գնդապետ տօքթ. Մէհմէտ Զէքի պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ատաբազարի նախորդ Նաիպ Զիհատիտին պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սկիւտարի և Գատըգիւղի Ջուրի Ընկերութեան քննիչ Պ. Ալէքսանտր Քամարանի, Ռէժիի վարչութեան Գարթալի տնօրէն Տուչինօ էֆ.ի և նոյն վարչութեան թարգմաններէն Իզմիրլի, Իհսան և Ասլանըրսահման էֆ.ներու։

—Լիաքաթի ոսկի շքադրամ՝ Պետական Խորհուրդին անդամ Թահիր պէյի, Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստի վերատեսուչ Սամի փաշայի և Մախսուսէի վարչական Խորհուրդին նախագահ Մէհմէտ փաշայի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Ռումանական կառավարութիւնը ծանուցագիր մը տուաւ Բ. Դրան, խնդրելով երկու տարուան համար երկարել մաքսային պայմանադրութեան պայմանաժամը՝ որ փետրուար 15/27 ին կ'աւարտի։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Նովագովիչ, առաջին թարգմանին հետ, երէկ առտու կայս. պալատ գնաց և տեսակցեցաւ առաջին քարտուղար Թահսին պէյի հետ։ Պ. Նովագովիչ յետոյ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ- Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, առջի օրը, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ—Եպարքոսին հետ։

ԻՖԹԱՐ.— Ծովային Նախարար Հասան փաշայի հրաւէրով Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկ, օգնականը Պ. Օպուանօ, Հանրային Պարտքի վարչութեան ընդհանուր տնօրէն տ'Առնու կոմսը և ուրիշ օտարազգիներ երէկ իրիկուն Ն. Վսեմութեան ապարանքին մէջ մասնակցեցան իփթարի սեղանին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանին և Լէտի O'Քոնորի կողմէ երէկ իրիկուն տրուելիք սեղանը յետաձգուեցաւ Թէքի դուքսին մահուանը առթիւ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւաբաժինը՝ հրամանատարութեամբ Նոէլ դեր ծովակալին՝ ինչպէս ծանուցինք, չաբաթ օրը Իզմիրի Նաւահանգիստը ժամանեց։ Նաւաբաժինը երեքշաբթի առտու ճամբայ ելաւ դէպի Սագըզ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը և Տիկին Բանսա այս իրիկուն սեղան մը պիտի տան, որուն հրաւիրուած է դեսպանական մարմինը։

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ իշխանը կիրակի օրը ներկայ գտնուեցաւ Սոֆիայի պահակազօրքերուն մարզանքներուն։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. Կէշով առջի օրը Սոֆիա գնաց։

ԳՈՂՑՈՒԱԾ ԱՒԵՏԱՐԱՆ.— Հելլենական դեսպանը երէկ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով Տ. Կոնստանդիանոս Պատրիարքին յանձնեց ձեռագիր աւետարան մը զոր կղերական մը գողցած էր Այնորոզի վանքէն։ Այդ կղերականը Աթէնքի մէջ ձերբակալուած ըլլալով, Աւետարանը Կ. Պոլսոյ դեսպանատունը ղըրկուած էր։ Այնորոզէն եկեղեցական պատգամաւորութիւն մը Կ. Պոլիս պիտի գայ Աւետարանը ստանալու համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԼՈՒՐԵՐ.—Սուտանի կառավարութիւնը կանոնագրութիւն մը հրատարակեց Սուտանի մէջ մետաղի եւ թանկագին քարերու հանքերը խուզարկելու մասին։ Այդ կանոնագիրը կը տրամադրէ թէ հանք պարունակող բոլոր հողերը, նոյն իսկ մասնաւորներու ստացուածքը, կառավարութեան սեփականութիւնն են։ Մատուցուած խնդրագրի մը վրայ՝ արտօնագիր պիտի տրուի անոնց որոնք կ'ուզեն հանքեր և թանկագին քարեր խուզարկել ու հանել։ Խնդրողները օրինական տուրքը վճարելէ ետքը արտօնագիր պիտի ստանան։ Երկու տեսակ արտօնագիր պիտի ըլլայ։ Ընդհանուր արտօնագիրը իրաւունք կու տայ ամբողջ գործաւորներու միջոցաւ խուզարկութիւն կատարել. զուտ կամ խառն մետաղներ գտնելու համար՝ իր արտօնագրին չրջանակին մէջ գտնուած հողերու մէջ, բաց ի այն հողերէն որոնց համար մասնաւոր արտօնագիր անհրաժեշտ է։ Արտօնատէրները իրաւունք պիտի ունենան մասնաւորներու հողերուն մէջ խուզարկութիւն կատարել, պայմանաւ որ տէրերուն կողմէ արտօնուած ըլլան։ Արտօնագրին պայմանաժամը մէկ տարի է։ Մասնաւոր արտօնագիրները իրաւունք կու տան սահմանափակ հողի մը մէջ խուզարկութիւն կատարելու։ Ասոնց ալ պայմանաժամը մէկ տարի է։ Եթէ արտօնատէրը կանոնագրին տրամադրութիւնները յարգած ըլլայ, պայմանաժամը պիտի կրնայ նորոգուիլ, բայց առջի տարուան հողին կէսին համար միայն իրաւունք վայելելու պայմանով։ Սուտանի դատարանները միայն ձեռնհաս են մետաղներու և թանկագին քարերու խուզարկութեան և հանուելուն առթիւ ծագելիք դատերուն համար։ Արտօնութիւն չունեցող մը երբ մետաղներ և թանկագին քարեր արտածել ու ծախել փորձէ, պիտի դատապարտուի եգիպտական հարիւր ոսկիի տուգանքի կամ երեք ամսուան բանտարկութեան։ Հանածոներն ալ կառավարութեան կողմէ պիտի գրաւուին։ Միեւնոյն պատժին պիտի ենթարկուին նաեւ առանց արտօնութեան հանք բացողները և բանեցնողները։ Հողի մը սեփականատէրը, առանց արտօնութեան կրնայ հանքի խուզարկութիւններ կատարել իր կալուածին մէջ, սակայն պէտք է իմաց տայ կուսակալին։ Արտօնագիր ունեցողը իր բոլոր կալուածները ուզածին պէս պիտի կրնայ գործածել, տուրքը վճարելու պայմանաւ։ Կառավարութիւնը ամէն պարագայի մէջ և ամէն ատեն պիտի կրնայ քննութիւն կատարել արտօնուած հողերու մէջ կատարուած աշխատութիւններուն նկատմամբ։

—Կ'ըսուի թէ Սուաքինի անգլիական ու հելլենական հիւպատոսները ետ կանչուեր են։

—Անցեալ չաբթու Ռիֆայի գերեզմանատան մէջ արարողութիւններ կատարուեր են վախճանեալ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի յիշատակին համար։ Ներկայ գտնըւեր են խտիվական գերդաստանը և բազմաթիւ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։

—Երկու տարի առաջ Լուքսորի մէջ գտնուեցան արքայական մումիաներ՝ ԺԸ. հարստութենէն։ Ամէնհօթէբ Բ. Թագաւորին մումիայէն զատ որուն կը վերաբերէր գերեզմանը, գտնուեցան նաեւ տասներեք ուրիշ մումիաներ որոնց ինը՝ արքայական գերդաստանին կը վերաբերին։ Լորտ Քրոմըր և Պ. Պ. Կարսթէն, Կոլամ ու Մասբէրօ որոշեցին որ Ամէնհօթէբ Բ. Թագաւորին և միւս չորս անծանօթ անձերու մումիաները գերեզմանին մէջ մնան. իսկ միւսները Գահիրէի թանգարանը փոխադրուին։

ՊԱՆՔՈՒԻ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ. — Պաթավիայի օսմ. ընդհանուր հիւպատոսին մէկ տեղեկագրին վրայ, արտաքին գործոց նախարարութիւնը գրեց կրթական նախարարութեան որ կրօնական գիրքեր ղրկուին Պանքօյի մէջ հիմնուած իսլամական վարժարաններուն։

ՔԱՐԱՖԻ բեռնակիրներ աղերսագիր մը մատուցանելով մաքսային վերատեսչութեան, յայտարարեր են թէ քարափներու Ընկերութիւնը զիրենք աշխատցնել կու տայ, օրականնին չի վճարեր և երբեմն ալ չաբաթական տասնըհինգ ղրուշ կը վճարէ իւրաքանչիւր բեռնակիրի, ինչ որ մեծ վնաս կը պատճառէ իրենց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ.— Իգտամ կանխահաս կը նկատէ այն լուրը թէ կայս. կառավարութիւնը որոշած ըլլայ բժշկական վարժարան մը հաստատել Պէյրութի մէջ։ Իգտամ կ'ըսէ թէ տեղւոյն ֆրանսական բժշկական վարժարանին քննութեանց ներկայ գտնուելու համար Խայրէտտին փաշայի նախագահութեամբ ղըրկուած բժիշկները տեղեկագիր մը մատուցեր են Բ. Դրան թէ Պէյրութի մէջ բժշկական վարժարանի մը պէտք կայ, վասն զի Կ. Պոլսոյ վարժարանը անբաւական է ամէն տեղի համար բժիշկ հասցընելու։ Մեծ—Եպարքոսը այդ տեղեկագիրը յանձներ է կրթական նախարարութեան, անոր կարծիքը ուզելով, սակայն այս վերջինը տակաւին որոշում մը չէ տուած։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը շըրջաբերական-հեռագիր մը ղրկելով ամէն կողմ, ծանոյց թէ Մաքքէի ժամանումներուն համար որոշուած տասնօրեայ քարանթինան գործադրելի է նաեւ Օմանի ծոցին և Արաբական ծովեզերքներուն համար մինչեւ Ատէն, բայց այս վերջինը այդ տնօրինութեան մէջ չէ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Աթէնքի օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյի և Յունաստանի Նախարարապետ Պ. Թէօթոքիսի միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին այն խնդրին համար թէ վերջին պատերազմէն ետքը Տոմոքոյի մէջ կարգ մը անհատներու սեփական հողեր օսմ. գերեզմանատան վերածուած են։ Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ խնդիրը կարգադրուելու վրայ է։

—Աթէնքի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Թուրքեւհելլէն հիւպատոսական պայմանադրութեան մասին վերջնական որոշում մը պիտի տրուի երկու կողմէն։

ՊԱԹԱՎԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Իգտամ, քաղաքին մէջ օրէ օրի կ'ընդարձակուի ֆէս դնելու և օսմ. տարազ կրելու սովորութիւնը։ Կ. Պոլիսէն մեծ քանակութեամբ ֆէս ղրկուեր է Պաթավիա, բայց բարձր մաքս առնուեր է։ Ասոր վրայ տեղւոյն օսմ. հիւպատոսարանը դիմում ընելով, առնուած աւելորդ գումարը ետ տրուեր է։

ՄԱՎՐՈԿՈՐՏԱԹՕ ԻՇԽԱՆԸ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը պիտի քաշուի դիւանագիտական կեանքէն։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Առջի գիշերը Թէնէտոսի, Լէմնոսի, Միտիլլիի, Տէնիզլիի ու Ֆոչիայի կողմերը երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆԸ.— Սէլանիկէն Իզտամի գրուած նամակ մը ըսելէ յետոյ թէ Թուրքիա ներածուած մարգարիտները, ադամանդները, գոհարեղէնները, ժամացոյցները և զանազան թանկագին առարկաները գրեթէ մեծ մասամբ մաքսէն կը փախցուին, այդ վիճակին առաջքը առնելու նպատակով կ'առաջարկէ որ այդ կարգի ապրանքները երբ մաքսատուններէն անցնելով մաքսը վճարուի, պիտակ մը կցուի անոնց իւրաքանչիւրին վրան կարմիր կնքամոմով, հասկցուելու համար թէ մաքսը վճարուած է։ Յետոյ վաճառատուններուն մէջ այդ պիտակը չկրող ապրանքներ եթէ տեսնուին, կամ բոլորովին գրաւուին և կամ քառապատիկ մաքսատուրքի ենթարկուին. իսկ հիմա վաճառատուններուն մէջ գտնուածներուն վրայ ալ մասնաւոր նշան մը դրուի, յետոյ գալիքներէն զատուելու համար։ Նամակագիրը այս միջոցը անվրէպ նկատելով, կ'առաջարկէ նաեւ որ վաճառականները պարտաւոր ըլլան ցոյց տալ մաքսատան ընկալագիրը։

ՊԷՐՈՒԹԻ կուսակալութիւնը տեղեկանալով որ քաղաքին վաճառականներէն Խալայլի Տալմէտիքոյի անունով եկած ապրանքներուն մէջ մաքսէ փախցուած նիւթեր գրաւուած են, հրահանգ տուեր է տեղւոյն մաքսային վերատեսչութեան որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին, մաքսանենգութեանց առիթ չտալու համար։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հարցաքննիչ դատաւորին յանձնուեր է՝ Ղալաթիոյ Տէմիր խանին մէջ Աւկէլիս տպարանին արտօնատէր Սիմեոն էֆ.ի նկատմամբ կատարուած նախնական քննութեան տեղեկագիրը։ Այդ տպարանը առանց արտօնութեան տպագրեր է «Մարմարիթա» անուն յունարէն երգարան մը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ շոգենաւի մը նաւաստիներէն մէկը, երէկ, տասը ծրար կերպաս փախցուցած ատեն, մաքսային պաշտօնեաներուն կողմէ բռնուեցաւ։

Ս. ՅԱՎԱՑԻ տօնին առթիւ, այսօր, Ղալաթիոյ Այիոֆքըլա եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան։ Ներկայ էին դեսպանը, պաշտօնատարները և սերպ գաղթականութեան երեւելիները։ Յետոյ Բանկալթիի սերպ վարժարանին մէջ հանդէսներ կատարուեցան։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութեան Խորհուրդը նկատողութեան առած է սա խնդիրը թէ խուլ-համրերը խճուղիներու շինութեան մասնակցելու տուրքէն զերծ պիտի մնա՞ն թէ ոչ։

ՏԱՐՏԱՆԵԼԷՆ կը գրեն Մոնիդիթօդի թէ Մորտոխայ անուն 20 տարեկան հրեայ մը, երկու տարի առաջ, Տարտանէլի մօտ երիտասարդ գիւղացի մը սպաննած էր։ Ձերբակալուելով յայտարարած էր թէ վրէժխնդրութեան համար գործած է ոճիրը։ Մորտոխայ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր։ Հիմա Մորտոխայ բանտին մէջ Եանի անուն մարդ մը սպաններ է, ածելիով կտրելով անոր կոկորդը։ Մորտոխայ յետոյ ինքզինքն ալ սպաններ է նոյն ածելիով։ Եանիի գլուխը մարմինէն բաժնուեր է։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ.— Փոչչիսարէն կը հաղորդեն Իզմիրի լրագիրներուն թէ Շէյխ անուն 19 տարեկան երիտասարդ մը զոհ գացեր է դատապարտելի տգիտութեան մը։ Շէյխ ոտքերուն վրայ յօդացաւ մը ունի եղեր։ Ծնողքը շատ դարմաններ ըրեր են, բայց օգուտ մը չէ ունեցեր։ Վերջապէս Իպրահիմ անուն հողագործ մը ներկայացեր է, ըսելով Շէյխի ծնողքին թէ իրենց զաւակը պիտի բժշկէ։ Բնականաբար հայրը ու մայրը մեծապէս ուրախացեր և հաւաներ են հողագործ-տօքթորին առաջարկութիւնը։ Աւասիկ այդ դարմանումին եղանակը.— Հողագործը հիւանդին տանը մօտ խորունկ փոս մը փորել կու տայ և հիւանդը անոր եզերքը կը նստեցնէ. ոտքերը կը կապէ փոսին մէջ կրակ կը վառէ և վրան կը դնէ կաթսայ մը՝ մէջը մաս մը սարսնա դնելով։ Յետոյ թէ՛ հիւանդին և թէ կաթսային վրայ վեց վերմակով և երկու կապերտով կը ծածկէ։ Կրակը միշտ կը նորոգուի և այս վիճակը 24 ժամ կը տեւէ։ Վերջապէս հայրը ու մայրը հոն կը փութան իրենց զաւակը տեսնելու, բայց ահռելի տեսարան մը կը պարզուի իրենց առջեւ. խեղճ երիտասարդը բոցերուն մէջ այրած էր։

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի պատժական ճիւղը հաստատեց նախնական դատարանին վճիռը որով լումայափոխի միջնորդ Գէորգ Ասլանեան մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուած է, կեսարացի Ստեփանի ստորագրութիւնը կեղծելով երկու հարիւր ոսկինոց մուվազաա սէնէտ մը պատրաստած ըլլալուն համար։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Հէրէքէ շոգենաւը երէկ, Հարէմ Իսկէլէսիի առջեւէն անցած ատեն, նաւազներէն Եալիտ երբ ծովէն ջուր կը քաշէր, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով ծովը ինկաւ և խեղդուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԻՖԼԻԶԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Թիֆլիսի մեր թղթակցէն կը ստանանք հետեւեալը, որ կերպով մը կրնայ շարունակութիւնը նկատուիլ Թիֆլիսի երկրաշարժին վրայ մեր երեկի թուով հրատարակած նորագոյն մանրամասնութեանց, քանի որ խորհրդածութեան առարկայ կ'ընէ աղէտքին հետեւանքները։

«Աղէտքը մեծ է և հետեւանքները կրնան շատ ծանր ըլլալ։ Օրինակի համար Ախալքալաք որ ամէնէն սոսկալի կերպով վնասուած է, իր 18 գիւղերուն հետ դատապարտուած է անգործութեան, եւ հարուստն ու աղքատը մուրացիկին պէս աչքերնին յառած են այն նպաստներուն որոնք մինչեւ այսօր 100,000 րուբլին անցած են, առանց հաշուելու իրեղէններն ու հագուստները։ Այդ կարօտութեան մէջ խեղճերուն քով նոյն իսկ սուգի տրամադրութիւնը կը պակսի. պէտք չէ մոռնալ որ մէկ երկու հարիւր դիակ հանուած են փլատակներուն տակէն։

«Գեղացիք մանաւանդ, որոնք ընդհանրապէս երկրագործութեամբ կը պարապէին, երեսի վրայ մնացած են, ու կ'ապրին վրաններու տակ՝ զորս կառավարութիւնը կանգնած է թէ՛ իր դրամով և թէ հասած նպաստներով։ Խեղճերուն յոյսը այն 45,000 րուբլիի գումարին վրայ է, զոր Կովկասի կառավարչապետը տրամադրած է՝ գիւղացիներուն փոխ տալու համար։ Այդ գումարը հաւասար չափով պիտի բաժնուի արկածեալ ընտանիքներու անդամներուն թիւին համեմատ, պայմանաւ որ փոխառուները զայն իրենց անմիջական պէտքերուն յատկացնեն ու կառավարութեան վերադարձնեն որոշ ատեն մը՝ որ տակաւին յայտնի չէ։

«Կ'իմանանք որ Կովկասի նահանգապետին կողմէ լաւ ընդունելութիւն մը գտեր է Բագուցի Հայերու այն խնդրագիրը՝ որով արտօնութիւն կ'ուզէին Ախալքալաքի մէջ որբանոց մը հաստատելու. կը յուսացուի որ մօտ օրէն արտօնութիւն տրուի։ Այս պարագան կերպով մը կը սրբէ բագուցի հարուստներու քարսիրտութեան համբաւը. մանաւանդ որ մարդիկը այդ որբանոցի ձեռնարկէն զատ նիւթական կարեւոր ալ նպաստ մը յատկացուցած են արկածեալներուն։ Ապահովաբար է՛ն լաւ օգուտը ըրած պիտի ըլլան իրենք, որովհետեւ կ'ըսեն թէ մօտաւորապէս 200ի չափ որբեր անտէր անօգնական մնացեր են, որը իր հայրը կորսնցուցած և որը իր մայրը։ Այդ որբերը առ այժմ յանձնուած են Ախալքալաքի մէջ կազմուած յատուկ մասնաժողովին՝ որ մեծ փութկոտութեամբ ու կատարեալ անձնուիրութեամբ կը կատարէ իրեն յանձնուած գործը։»

* * *

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետ ունենալով Ա. Գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ին, երէկ կայս. պալատ գնաց։

—Քաղ. Ժողովը այսօր ժամ 8ին գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեանի։ Ժողովին որոշումները վաղուան թիւով։

—Կը լսենք թէ Իզմիրեանց գրական մրցանակի յանձնաժողովին ղրկուեր է նաեւ Պարսկահայոց վրայ շատ կարեւոր ուսումնասիրութիւն մը։

—Ստացանք Տոքթ. Ն. Տաղաւարեանի մէկ նոր աշխատասիրութիւնը՝ Բառացուցակ ախտանուանց եւ դեղօրէից յատկութեանց որուն մէջ հեղինակ-բժիշկը հիւանդութեանց ֆրանսերէն բառերը հայերէնի վերածած է, բառարաններու մէջէն անոնց համանիշներ գտնելով և չգտածին համար ալ ինք իր կողմէ բառ մը կազմելով։ Այս վերջիններուն թիւը կը հասնի 200ի։ Բառարանին կցուած է նաեւ դեղերու յատկութեանց հայերէն նշանակութիւնը,—ֆրանսերէնին դէմը դրուած,—ու պատրաստուած միեւնոյն եղանակով։ Այս բառարանը որուն օգտակարութիւնը անուրանալի է, կը ծախուի 5 դրուշի։

—Բարիզէն մեզ կ'իմացնեն թէ այրի տիկին Բէժնաճեան (ծնեալ Սրբուհի Ալթունեան) վախճանած է անցեալ յունվ. 8(20)ին։ Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցեր է Բարիզի հայ գաղթականութեան կարեւոր մէկ մասին, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ օտարականներու ներկայութեան, և մարմինը թաղուեր է Պուլօնը-Սիւռ-Սէնի գերեզմանատան մէջ։ Եկեղեցական կարգը կատարեր է Բարիզի Հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Վռամշապուհ քահանայ։

Հանգուցեալը մայրն էր Տոքթ. Միհրան Բէժնաճեանի որ երկար տարիներէ ի վեր Բարիզ հաստատուած, հոն ի գործ կը դնէ իր բժշկական արհեստը, և արժանացած է ֆրանսական կառավարութեան գնահատման՝ ընդունելով Պատուոյ Լէգէոնի ասպետութեան աստիճանը։

— Սամսոնէն կը գրեն մեզ. «Ցաւալի մահ մը անկեղծ սուգով համակեց մեզ։ Քաղքիս երիտասարդութիւնը — որ ըստ ինքեան շատ ազնիւ ու բարեկիրթ տարրեր կը պարունակէ — դառն կորուստ մը ըրաւ յանձին Արամ Գամպէրեանի, որ տաժանելի հիւանդութեան մը զոհ գնաց։ Յիշեալը՝ նախկին ուսանող քաղքիս Ներսէսեան վարժարանին, ինքնակրթութեամբ մանաւանդ դաստիարակուած, բարեհամբոյր ու պարկեշտ երիտասարդ մըն էր։ Ութը տարիէ ի վեր ծխախոտի Ռէժիի պաշտօնեայ ըլլալով, անխոնջ համակրանքով գնահատուած էր։ Յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ երէկ, կիրակի, հայ թէ օտարազգի խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ։ Օդին մելամաղձիկ տխրութիւնը կը համապատասխանէր տպաւորութեան դառնութեան։ Շատ քիչ անգամ մեռնողի մը ետեւէն թափուած արցունքները այսքան հանրային ու այսքան անկեղծ եղած են միանգամայն։

«Ճանիկի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Գնէլ վարդապետ, որ հանդէսին կը նախագահէր, սրտառուչ դամբանական մը խօսելով մահուան իմաստասիրութիւնը ըրաւ կրօնագէտի պերճախօսութեամբ և հանգուցեալին արժանիքները դրուատեց։

«Գերեզմանին քով, յանուն սգակիր երիտասարդութեան, դամբանականներ կարդացուեցան Տ. Մ. Տէր Սահակեանի և Գ. Եղիսէյեանի կողմէ։

«Մեր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնենք Գամպէրեան ընտանիքին, որ կը վայելէ ազգային շրջանակին մէջ համակրելի անուն մը։»

—«Իւնիօն» ապահովագրական Ընկերութեան տնօրէն Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան երէկ իրիկուն արեւելեան ճեպընթացով Բարիզ ուղեւորեցաւ ուր ամսուան մը չափ պիտի մնայ «Իւնիօն» Ընկերութեան գործերով զբաղելու համար։

Ըստ փափաքանաց Ս. Եկեղեցւոյս եկեղեցական դասուն և Թաղ. Խորհրդոյս, յառաջիկայ կիրակի (16 յնվր.) Ս. Յով. Հաննու Կարապետի ծննդեան տօնին առթիւ Ս. Եկեղեցւոյս քարոզիչ Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեան յատուկ պատարագ պիտի մատուցանէ և հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ ի հանգիստ հոգւոց երջանկայիշատակ ծնողաց նոյին բարերար տեարց Վսեմ. Մաթէոս և Աբիկ Ռուսնէքեան հարազատաց։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Տէր Մովսէսեան — Ալիքսան Բ. Ալիքսանեան
16 յուն. 1900
Իւսկիւտար Նոր Թաղ

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունուար 23ի թերթերէն)

ԹՈՒԿԷԼԱՅԻ ՎՐԱՅ

Թայմզ Սբիրմէնի բանակէտէն յունուար 21 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է.

«Անգլիական զինուորները այս առտու կանուխ գրաւեցին Պօէրներուն թողած պատնէշները։ Առաջին բլուրին ետին գլխաւոր գագաթին վրայ Պօէրները ուրիշ դիրք մը գրաւած են՝ կէս շրջանակի ձեւով։ Անգլիացիներուն յարձակման գլխաւոր նպատակակէտն է դէպ ի յառաջ շարժումով մը, մանաւանդ Հիլտեարտ զօրավարը աջ կողմովը, երկուքի բաժնել Պօէրներուն գիծերը։ Ամբողջ օրը անգլիական նոր զինուորներ հասան։ Անգլիացիները պատսպարուած կեցան՝ Պօէրներու դիրքէն կէս մղոն հեռու։ Երկու կողմէն կրակը շարունակեց։ Ժամ չորս ուղիղին կացութիւնը փոխուած չէր։»

—Լորտ Տընտոնալտ կը գրաւէ Օլիվէր-Հէք ագարակին մօտակայ վայրերը։ Անգլիական հետեւակները մօտեցած են Պօէրներու մարտկոցներուն։

—Բրէթէրմարիցպուրկէն յունուար 22 թուականով կը հեռագրեն թէ Ուօրէն զօրավարը կիրակի օրը ամբողջ պատերազմեր է։ 259 Անգլիացիներ վիրաւորուած են։

ԼՈՐՏ ՌՈԲԸՐԹՍ

Բարեյուսոյ Գլուխէն յունուար 20 թուականով կը հեռագրեն թէ հարաւային Ափրիկէի անգլիական սպարապետ Լորտ Ռոպէրթս, Լորտ Քիչնէրի միջոցաւ, հրամանագիր մը ղրկեր է անգլիական սպաներուն թէ անհրաժեշտ է իրենց ձեռքէն եկածը ընել՝ ժողովուրդին հանդէպ հաշտարար ընթացք մը ունենալու և երկրին բնակիչներուն գոհացումներ տալու համար։ Կատարուած գնումներու փոխարժէքը պէտք է վայրկենապէս վճարուի եւ ընկալագիր տրուի։ Զինուորները իրաւունք պիտի չունենան մասնաւորներու տուները մտնել, բնակիչները խոշտանգել. նաեւ աւարառութիւն ու գողութիւն պիտի չընեն։ Այս պատուէրներուն հակառակը եթէ գործուի, սպաները պատասխանատու պիտի ըլլան։ Եթէ բնակիչները չուզեն տալ բանակին համար հարկ եղած ուտելիքները, սպաները անձամբ քննութիւն պիտի կատարեն և թէ պէտքը եթէ անհրաժեշտ դատեն, գրաւել պիտի տան ուտելիքները՝ ընկալագիրներ յանձնելով։

ՍԸՐ ՌԸՏՎԷՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

Սբիոն-Քօբէն յունուար 16էն թուականով մանրամասն տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի յառաջխաղացութեան վրայ։ Անգլիացիները Թուկէլան անցնելէ ետքը, երկու գիծի բաժնուելով յառաջացան Թուկէլայի երկայնքը գտնուած փոքր բլուրներուն ուղղութեամբ։ Ժամը 6½ին Անգլիացիները դիրք մը բռնեցին, մինչեւ Պօէրները լուռ կը մնային։ Անգլիական զօրաբաժնին ձիերը՝ իրարու կապուած կեցած էին, ռումբերուն ազդեցութենէն հեռու տեղ մը. զինուորները կը պատրաստուէին գիշերելու։ Գիշեր եղած էր. երկինք ամպոտ էր և երբեմն կայծակներ կը փայլատակէին, բայց քիչ ետքը ամպերը փարատեցան և լուսինը երեւցաւ։ Այդ միջոցին Պօէրները սկսան երգել։ Այդ ազդեցիկ երգերը, այդ վայրենի դիրքերուն մէջ, տղոց և ծերերուն եռանդը վառեցին։ Պօէրներուն տեսակէտով Սբիոն-Քօբ պատմական մեծ կարեւորութիւն մը ունի, վասն զի այն բլուրն է որուն բարձունքէն Անգլիացիներուն ձեռքէն փախչելու ատեն, իրենց նախահայրերը, Տրաքէնսպէրկի լեռները անցնելէ ետքը, տեսան Նաթալի երկիրները, տակաւին բարբարոս, որոնք անոնց ուշադրութիւնը գրաւեցին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Օտեսայէն կը գրեն անգլիական լրագիրներուն թէ զինուորական իրազեկ ակումբներուն մէջ շրջած զրոյցի մը նայելով, կեդրոնական Ասիոյ ռուս զինուորներուն թիւը 70,000ի բարձրացած է։ Շարժման վիճակի մէջ եղած զօրագունդերուն և պահեստի զինուորներուն սպաները, որոնք ձմեռուան արձակուրդ կը վայելեն, իրենց գունդերուն մէջ կանչուեցան։ Այս շարժումը ազդարարութիւն մը կը նկատուի Ռուսիոյ կողմէ Անգլիոյ ուղղուած. նաեւ պատրաստութիւն մը Հէրաթը գրաւելու համար։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Հնդկաստանի մէջ ծագած ապստամբութիւնը մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Անձկութիւնը վերջին ծայր հասած է։ Հնդկաստանի մէջ անգլիական զինուորները պակսած ըլլալով, կը վախցուի թէ շարժումը կարելի չըլլայ զսպել։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՍԲԻՕՆ ՔՕԲ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԶՕՐԱՎԱՐ ՄԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Յունուար.—Պատերազմական նախարարութիւնը հաղորդեց հեռագիր մը՝ որուն մէջ զօրավար Պըլլըր կը ծանուցանէ թէ անգլիական բանակը գրաւած է Սբիօն Քօբը՝ որ Պօէրներու դիրքերուն կեդրոնն էր։ Սբիօն Քօբի ձախ կողմն ու ճակատին վրայ յարձակած էին Լորտ Տընտոնալտի հեծեալ արձակաղէնները և հարաւային կողմէն Լորտ Լիթըլթընի կիսաբրաժինը։

Երկրորդ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէրները Սբիօն Քօբէն փախչելնէն ետքը յարձակողական բուռն վերադարձ մը փորձեցին, բայց ետ մղուեցան մեծ կորուստներ տալով։

—Այս իրիկուն հաղորդուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զօրավար Ուտկէթ որ կիսաբրաժին մը կը հրամայէր, ծանրապէս վիրաւորուած է Սբիօն Քօբի գրաւման պահուն։ Անգլիացւոց կորուստին վրայ ոչ մէկ մանրամասնութիւն հաղորդուած է։

—Թայմզ կ'իմանայ թէ մանր մունր ընդհարումներ կ'ըլլան Մոտտէր Րիվըրի շուրջը։

—Սբիօն Քօբի յաղթանակը շատ կարեւոր ազդեցութիւն մը ըրաւ հանքային արժեթուղթերուն վրայ՝ որոնք արդէն բաւական բարձրացած էին։ Ռանտ մինի գինն էր 34.72 և Զարթէրըտ 3.53։

ՉԻՆՈՒ ՎԷՃԱՊԵՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Շանկայէն հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ առաջիկայ յունուար 31ին Բիւչինկ իշխանը, ինը տարեկան, պիտի բազմի Չինու գահուն վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻԻՆ ՄԱՅՐԸ

ՏՐԷԶՏ.—Գերմանիոյ կայսրուհիին մայրը՝ Շլեզվիկ Հոլշթայնի դքսուհին մեռաւ այս առտու։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՐԻԶ.—Առաջիկայ փետրուար մէկին ֆրանսական 300 թնդանօթաձիգներ ճամբայ պիտի հանուին դէպի Տիէկօ Սուարէզ (Մատակասգար)։

—Ասսոմբսիոնիստ հայրերը վերաքննութեան կը դիմեն՝ բեկանելու համար այն վճիռը որ միաբանութիւնը լուծած և որ 16ական ֆրանք տուգանքի դատապարտած էր անոնցմէ իւրաքանչիւրը։

ՊԱՆՔԱՅԻ ՍԱԿԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ պանքան իր զեղչի սակը իջեցուց հարիւրին 4ի։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսական Պանքան իր զեղչի սակը իջեցուց հարիւրին երեք ու կէսի և փոխատուութեան սակը հարիւրին չորս ու կէսի։

«ՃԱՇԱՐԱՆ ԱԼԵՔՍԻ»
ԴԱԼԱԹԻ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 39
(Թրամվէյի Սթասիոնին դէմը)

Պ. Ալեքսիս Բրէթաս՝ «Քիչիւք Այնալը» ճաշարանին նախկին տնօրէնը, վարձած ըլլալով Պէշիկթաշի թրամվէյներու սթասիոնին դէմ «Արթէմիս» ճաշարանը բոլորովին վերանորոգած ու շքեղացուցած է զայն, և անունը դրած է «ճաշարան ԱԼԵՔՍԻ»։

Այս նոր ճաշարանը բացուած է անցեալ դեկտ. 16/28էն ի վեր և Պ. Ա. Բրէթաս իր գերազանց վարպետութիւնը դրած է յաճախորդներու տրամադրութեան տակ, որոնք, այդ առաջնակարգ ճաշարանին մէջ է՛ն լաւ և է՛ն համով կերակուրները պիտի գտնեն։ 3—16

SANTL MIDY

Ինչո՞ւ համար դեղարաններու մէջ ամէնէն աւելի բանուած սանդալն է Սանդալ Միդին.—Որովհետեւ երիտասարդութեան հիւանդութեանց մասին անվիճելի բուժիչ մը ըլլալով, 48 ժամուան մէջ և առանց ստամոքսին ո՛ և է ցաւ պատճառելու այդ հիւանդութիւնները դարմանելու մեծ առաւելութիւնը ունի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	08 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	08 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	(6
Ռումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	125	37
Ամէնէն բարձր գին	»	125	37
Ամէնէն վար գին	»	125	—

ԲԱՑՈՒՄ 14 Յուն.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	25	(9 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	62
Օսմանեան		426	75
Ռէժի		283	
Օսմ. Պանքա		12	50
Քրէտի Ժէնէրալ Օտօմ.		3	34
Երկրագործական Պանքա		—	—
Ասս. Օթ. Շամ է Վալիէօռ	Օ. Ո.	3	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		105	—
» ժուիսանս		220	—
» պարտաթ.	Ֆր.	483	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	—	—
Քարաքէ Գ. Պոլսու	»	476	—
Թրանսվալ	»	6 »	50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	2)
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Ռուս էմբէրիալ	»	99	—
Քրիմից	»	51	1)
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	10
Մէճալիէ	»	94	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	22 1/2
» » » չէք	»	109	37 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	24	93 1/5
» » » չէք	»	22	87
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	—	—
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 Յուն.

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	10
) գոց.	»	23	25
» » » Բ.	»	47	25
» » » Գ.	»	26	42
Օսմանեան	»	426	50
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	127	—
Օսմ. Ռէժի	»	283	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	566	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100	10
Քրէտի Լիոնէ	»	1017	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	—	—
Իտալական Ռանթ	»	93	70
Սպանիական արտաքին	»	68	75
Թրանսվալ	»	56	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
Գրամագէօզ	»	65	—

ՊԷՐԼԻՆ, 25 Յուն.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	122	06
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՎԻԷՆՆԱ, 25 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	91
» Լոնտոնի վրայ	»	242	20
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	126	—
Օսմ. Ռէժի	»	138	—

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա, յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ և ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակին էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն ն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած ([illegible]) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակին էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԹՈԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 — 15—100

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԻ

Արեւելեան երկաթուղւոյ պարտաթուղթերուն 180րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ հրապարակաւ յունվար 18)30 ի օրը ճիշդ կէս օրին, Օսմ. Հանր Պարտուց վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքայի։ 3—4

ՕԳՈՒՏԻ ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ 1888
Ելտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայք Սքօթ եւ Պօնէ,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իբր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեանը մէջ։
ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմէտքէի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ հարիւր տոկոսաբեր օսմ. Բոնոյթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894ին, եթէ մինչեւ 31 յունվ.-12 փետրվ. 1900 ներկայացուած չըլլան վճարուելու համար, պիտի ջնջուին։

Տնօրէնութիւն

4—8

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
Տարեգլխոյ առթիւ պատուարժան հասարակութեան մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իւր
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՄԱՐՆԵՐՈՒ
մեծ մթերքին վրայ.
Միակ այցելութիւն մը բաւական է համոզել ամենէ դժուարահաճներն իսկ թէ՝
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԵՆ
501 — 8—104

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան դրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քայսէրլեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
☞ Պոլիս, Ղալաթա, Թաշտապուրուն
Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թմբուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառանար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամենքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գոնտարթ փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՐԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 15—26

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	ֆր. 4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	» 3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	ֆր. 732
20 տարուանմէջ » » »	» 14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	» 25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ԳԺՈՒԱՐԱՇՆՋՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծուան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ըլլալ։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՒՐԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՒՐԻ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497 6—52

ՄԱՐԴՈՑ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անարիւնութիւնն ու տժգունութիւնը որոնք արեան պակասութենէն կը ծնին երկար դարեր պակսեցուցած են մարդկային ազգը։ Այս հիւանդութեան ամէնէն շատ և առաջին զոհերը օրիորդներն ու դեռատի տիկինները եղան. յետոյ տկարակազմ տղաք, շատ աշխատելէ և կամ ծայրայեղութենէ ուժաթափ եղող չափահասները և ժամանակէն առաջ տկարացած ծերերը որոնք երկար ժամանակ տառապեցան այսպէս տկարութեան պատճառաւ։

Գիտութիւնը հաստատեց որ այս հիւանդութիւնը արեան կազմուածքին մէջի երկաթին նուազելէն առաջ կու գայ. պէտք էր ուրեմն անուցանել արիւնը նիւթով մը, որուն անհրաժեշտ պէտք ունէր. և այն նիւթը որ կեանքը երկարելու յատկութիւնը ունի կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԷՐՊՐԱՎԻՆ է։ Ամէն ճաշի քիչ մը ջուրի մէջ 15—20 կաթիլ կաթեցնելով պէտք է առնել Ֆէրպրավէն որ երկաթախառն դեղերուն ամէնէն անվնասն ու ազդեցիկն է և զօր ընթերցողներուն յանձնարարելով անոնց երախտապարտութեան պարտքն արժանանանք։ Կը ծախուի ամէն դեղարանի մէջ։ 4—10

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Պիլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն, ևլն, ամենանպաստաւոր պայմաններով ո և է, կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՑ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թինէլ խան, Ղալաթիա
63—104

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըրուք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ, 396

([illegible] Զէրզուրեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible]

Նորահնար եղանակաւ, ոսկի, ճենապակի, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև [illegible]

Ե. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաև ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիք կրնան գրել իւրեանց բնակարանն, Թիւ 1 [illegible] փողոց։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական
([illegible] Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կա ՈՒԼԻՍ ՆԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմընս
Յակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօխ
Մաքրուճճըլար, Զարչըլը խան, Թիւ 21 194

ԼԱՆԳՔԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոման Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրոքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒԹ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՑԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պաշտօնեայ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
[illegible] Լիվերփուլ և [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2408
Ուլտոնիա	7268	Ալլիա	2391
Պավոնիա	5587	Սարակոսա	2168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2241
Կալլիա	4809	Պալմիրա	2144
Սքիթիա	4557	Քըրինթիա	1895
Ալէպպօ	2143	Մորօքքօ	1855
Քէտար	1876	Փամփանիա	1295
Շէրպուրկ	1614	Լաբլանտ	1295
Գաթալոնիա	4345		

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 57;

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 Ֆր
1898 ի հասոյթը	84,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՐԷՊԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀ

Դրամագլուխ	ֆրանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինով։ 572

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Գոնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիբբօ	1735
Արիօստօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասսօ	1822	Տոմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սէէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրազիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իթկօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբբօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4086	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Քէլսօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Բըր, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպ ծ և Օտեսա ուղեւորած է։

Քլայօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է և փետրուար 3ին հոս ի'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՑ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ	Կամուրջէն Սկիւտար	Սկիւտարէն Պէշիկթաշ	Պէշիկթաշէն Սկիւտար
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
— —	— —		
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
2 —	2 50	1 50	2 —
2 45	3 25 Իսկ. Գուզկ.	2 35	2 45 Գուզկ.
3 30	3 50	3 50	4 —
4 —	4 30 Իսկ. Գուզկ.	5 —	5 10
4 40	5 30	5 45	6 27
5 20	6 15 Պէշիկթաշ	6 30	7 —
5 45 Պէշիկթաշ	6 50 »	7 15	7 50
6 30 »	7 40 »	8 20	8 35
7 15 »	8 25	8 50	9 —
8 —	9 —	10 — Գայթ. Պէշկ.	10 15
8 45 Պէշիկթաշ	9 40	10 40 » »	10 50
9 30	10 10 Գուզկ.	11 40	11 50
10 10 Պէշիկ. Գայթ.	10 40 »	12 5	12 10
10 30 Գուզկունճուք	11 —		
10 55 »	11 25 Գուզկ.		
11 15	11 45		
12 —	12 5		

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնացաւ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն և անարմատ ակռաները՝ արհեստական ամենաազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամէնէն չըլլայն անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիովին գոհ մնալու ամար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 11 23 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 12 24 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 13,25 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 13/25 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14 26 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 58

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաւին վրայ։ Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլէ, Պօրտոյէ, Միտըլզպրոյէն
և Սէն Մալօ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Ամասիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Թեոտորոս	3000	Քէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ